

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. gegužės 24 d.
(OR. en)

9292/18

**Tarpinstitucinė byla:
2018/0126 (NLE)**

**EDUC 203
JEUN 68
SOC 303
EMPL 240**

PASIŪLYMAS

---

nuo:	Europos Komisijos generalinio sekretoriaus, kurio vardu pasirašo direktorius Jordi AYET PUIGARNAU
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI- MIKKELSENIUI
Komisijos dok. Nr.:	COM(2018) 270 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl TARYBOS REKOMENDACIJOS dėl aukštojo mokslo diplomų, vidurinės mokyklos baigimo pažymėjimų ir mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų automatinio tarpusavio pripažinimo skatinimo

---

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2018) 270 final.

Priedama: COM(2018) 270 final

Briuselis, 2018 05 22
COM(2018) 270 final

2018/0126 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl aukštojo mokslo diplomų, vidurinės mokyklos baigimo pažymėjimų ir mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų automatinio tarpusavio pripažinimo skatinimo

{SWD(2018) 170 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Siūlomos Tarybos rekomendacijos tikslas – užtikrinti, kad bet kurio studento, pameistrio ar mokinio, turinčio mokymosi patirties užsienyje (ar dėl kvalifikacijos, ar judumo mokymosi tikslais), patirtis būtų automatiškai pripažinta tolesnio mokymosi tikslais. Tai neturi pažeisti švietimo ir mokymo įstaigos teisės priimti sprendimus dėl priėmimo mokytis.

Šis tikslas – vienas pagrindinių aspektų siekiant iki 2025 m. sukurti Europos švietimo erdvę, kurioje būtų kuriama „Europa, kurioje sienos netrukdo mokytis, studijuoti ir atlikti mokslinius tyrimus. Žemynas, kuriame jau įprasta leisti laiką kitoje valstybėje narėje studijų, mokymosi ar darbo tikslais ir kuriame norma, be gimtosios kalbos, kalbėti dviem kitomis kalbomis. Žemynas, kuriame žmonės labai aiškiai jaučia savo, kaip europiečių, tapatybę ir gerai suvokia Europos kultūros paveldą bei jo įvairovę“. Mūsų siekis – suteikti galimybę valstybėms narėms suintensyvinti ir paspartinti tarpusavio bendradarbiavimą šiose įvairiose srityse ir taip pat paskatinti kitas, ES nepriklausančias, šalis sekti jų pavyzdžiu. Be to, Europos švietimo erdvė bus pagrįsta mokymosi visą gyvenimą principu, įtraukiant visas amžiaus grupes, visas mokymosi formas ir visus švietimo ir mokymo sektorius.

Priimdamos šią Tarybos rekomendaciją, valstybės narės bus pirmiausia pakviestos prisiimti politinį įsipareigojimą dėl automatinio pripažinimo. Tuomet jos bus raginamos įgyvendinti techninį laipsnišką metodą, kad būtų sukurtas pasitikėjimas viena kitos švietimo ir mokymo sistemomis. Rekomendacijoje atsižvelgiama į padėtį įvairiuose švietimo ir mokymo sektoriuose, nes pripažinimo procedūros ir priemonės aukštojo mokslo sektoriuje yra išvystytos labiau nei vidurinio ugdymo sektoriuje. Pasiūlyme išdėstytos sąlygos, kurios turi būti įvykdytos tam, kad automatinis pripažinimas taptų tikrove, bei ES priemonės, kuriomis galima padėti valstybėms narėms bei jų švietimo ir mokymo įstaigoms pasiekti šį tikslą.

Judumas mokymosi tikslais didina gebėjimus ir patirtį, kurie yra labai svarbūs norint aktyviai dalyvauti visuomenės veikloje ir darbo rinkoje. Jis taip pat gali paskatinti darbo jėgos judumą ir taip pagerinti gyvenimo lygį, taip pat individualų ir ekonominį atsparumą. Naujausiame programos „Erasmus+“ laikotarpio vidurio vertinime¹ informuota apie teigiamą judumo poveikį besimokančių asmenų pasitikėjimui, nepriklausomumui, socialiniam kapitalui ir perėjimui į darbo rinką. Atsižvelgiant į tai, kad švietimas ir darbo aplinka yra globalizuoti, būtina, kad besimokantys asmenys galėtų kuo geriau pasinaudoti visomis mokymosi visoje ES galimybėmis. Automatinio kvalifikacijų ir mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų pripažinimo stoka trukdo šiam judumui.

Iki šiol vienintelis šios srities teisinis dokumentas yra Kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regiono valstybėse konvencija (Lisabonos pripažinimo konvencija)², kurią parengė Europos Taryba ir UNESCO ir kuri buvo priimta 1997 m. Nuo to laiko ji buvo ratifikuota 53 šalyse³. Ji apima ir mokyklos baigimą, ir aukštojo mokslo kvalifikacijas. Aukštojo mokslo kvalifikacijų tarpusavio pripažinimas Europos aukštojo mokslo erdvėje – taip pat vienas iš pagrindinių Bolonijos proceso⁴, kuris buvo sukurtas 1998 m. ir kurį sudaro 48 šalys, įskaitant valstybes nares, tikslų. 2012 m. Bukarešto komunikate ministrai įsipareigojo įgyvendinti ilgalaikį automatinio pripažinimo tikslą. Tačiau

¹ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/evaluations_lt

² https://www.coe.int/t/dg4/highereducation/recognition/lrc_en.asp

³ Įskaitant visas valstybes nares, išskyrus Graikiją.

⁴ <http://www.ehea.info/>

nepaisant to, kad šis įsipareigojimas buvo dar kartą patvirtintas 2015 m. Jerevano komunikate⁵, kuriuo ministrai įsipareigojo užtikrinti, kad „kvalifikacijos [...] būtų automatiškai pripažintos tuo pačiu lygmeniu kaip ir susijusios kvalifikacijos šalies viduje“, reali pažanga yra labai maža arba jos visai nėra.

Aukštojo mokslo sektoriuje vis dar esama pernelyg daug atvejų, kai sudėtingos, brangios, ilgai užtrunkančios pripažinimo procedūros trukdo laisvam besimokančių asmenų judėjimui. Kai kuriais atvejais šios procedūros trunka keletą mėnesių ir gali labai brangiai kainuoti⁶, o jų nenuoseklumas ir skaidrumo stoka sukelia besimokantiems asmenims papildomų sunkumų. Viena iš to priežasčių yra tai, kad sprendimai dėl pripažinimo dažnai yra paliekami aukštojo mokslo įstaigos, kuriai besimokantis asmuo teikia prašymą, nuožiūrai, skiriasi institucijų praktika ir taikomi nepakankamai vienodi kriterijai.

Bendrojo vidurinio ugdymo srityje tarpusavio pripažinimo procesai – tiek vidurinio ugdymo kvalifikacijų, tiek mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų – yra nepakankamai išvystyti. Turintiesiems kvalifikacijas, kuriomis suteikiama galimybė įgyti aukštąjį išsilavinimą vienoje valstybėje narėje, dažnai trūksta aiškumo dėl galimybės įgyti aukštąjį išsilavinimą kitoje valstybėje narėje. Be to, nors dėl trumpesnių mokymosi užsienyje laikotarpių nekyla jokių pripažinimo problemų, neaiškumas dėl laikotarpių nuo trijų mėnesių iki vieno metų vis dar yra didelis iššūkis. Tai daro neigiamą poveikį asmenų, stojančių į aukštojo mokslo įstaigas⁷, judumui mokymosi tikslais ir taip pat vidurinio ugdymo lygmeniu. Taip pat, atsižvelgiant į besiplečiantį programos „Erasmus+“ būsimosios kartos vidurinių mokyklų mokinių judumą, pripažinimo klausimai šiuo lygmeniu taps netgi dar svarbesni.

Individualaus judumo vidurinio profesinio rengimo ir mokymo sektoriuje pripažinimas yra labiau išvystytas. Tokie besimokantys asmenys gali naudoti priemones, skirtas tam, kad jų mokymosi rezultatus pripažintų jų šalies įstaigos. Kita vertus, vidurinio profesinio rengimo ir mokymo absolventams, turintiems galimybę įgyti aukštąjį išsilavinimą savo šalyse, trūksta aiškumo, ar jie turės tokias pačias galimybes kitose valstybėse narėse, nes nacionalinės praktikos skiriasi. Šis neaiškumas dėl galimybės gauti išsilavinimą akivaizdžiai daro neigiamą poveikį judumui mokymosi tikslais.

Tačiau nemažą pažangą padarė valstybių narių grupės, susibūrusios sudaryti susitarimus dėl automatinio pripažinimo. Vienas iš pavyzdžių – 2018 m. sausio 25 d. pasirašytas Beniliukso⁸ sprendimas dėl automatinio pripažinimo, į kurį įtrauktos visos aukštojo mokslo kvalifikacijos – nuo trumpųjų studijų programų iki doktorantūros programų. Panaši tvarka yra taikoma tarp Šiaurės šalių⁹, ir tikimasi, kad 2018 m. dar vieną susitarimą pasirašys Baltijos valstybės¹⁰. Į abi tvarkas yra įtrauktos vidurinio ugdymo kvalifikacijos, suteikiančios galimybę įgyti aukštąjį išsilavinimą. Be to, kai kurios valstybės narės, kaip antai Austrija ir Italija, automatiškai pripažįsta mokymosi laikotarpių, praleistų bet kurioje šalyje vidurinio ugdymo ir mokymo metu, rezultatus.

Teigiamas valstybių narių bendradarbiavimo dėl vidurinio ugdymo kvalifikacijų pripažinimo suteikiant galimybę įgyti aukštąjį išsilavinimą pavyzdys – Europos bakalaureatas, t. y.

---

⁵ <http://bologna-yerevan2015.ehea.info/files/YerevanCommuniqueFinal.pdf>.

⁶ *Making Integration Work*, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (2017 m.): <http://www.oecd.org/migration/making-integration-work-humanitarian-migrants-9789264251236-en.htm>.

⁷ Tai aprėpia tiek trumpąsias studijas, tiek bakalauro lygius.

⁸ Belgija, Liuksemburgas, Nyderlandai.

⁹ Danija, Islandija, Norvegija, Suomija ir Švedija.

¹⁰ Estija, Latvija, Lietuva.

diplomas, kurią suteikia Europos mokyklos¹¹. Europos bakalaureato diplomų turėtojai turi tokias pačias teises ir gauna tokią pačią naudą kaip kiti vidurinių mokyklų baigimo pažymėjimų turėtojai savo šalyse, taip pat tokią pačią teisę kaip piliečiai, turintys lygiavertes kvalifikacijas, siekti įstoti į bet kurią aukštojo mokslo įstaigą bet kurioje valstybėje narėje.

Šio pasiūlymo dėl Tarybos rekomendacijos pridėtinė vertė – remtis šiais pavyzdžiais, kad automatinio pripažinimo praktika išplistų visose valstybėse narėse. Pagal ją valstybėms narėms bei jų švietimo ir mokymo organizacijoms bus padedama įgyvendinti šią praktiką, kartu pripažįstant, kad jos yra atsakingos už savo švietimo ir mokymo sistemas. Tad šis svarbus žingsnis kuriant Europos švietimo erdvę gali paskatinti siekti pažangos kituose forumuose, pavyzdžiui, geografiniu požiūriu platesnėje Europos aukštojo mokslo erdvėje.

Šioje Tarybos rekomendacijoje automatiniu kvalifikacijos pripažinimu laikoma turinčiųjų kvalifikaciją, kurią suteikė viena iš valstybių narių, teisė būti svarstomiems dėl priėmimo į švietimo ar mokymo programą bet kurioje kitoje valstybėje narėje neprivalant atlikti atskiros pripažinimo procedūros. Automatiniu mokymosi užsienyje laikotarpio rezultatų pripažinimu laikoma teisė į mokymosi vienoje valstybėje narėje laikotarpio rezultatų pripažinimą bet kurioje kitoje valstybėje narėje, kai mokymosi rezultatai yra tinkamai patvirtinti dokumentais. Priede yra pateiktas šiame dokumente vartojamų terminų žodynėlis.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Pasiūlymas dėl Tarybos rekomendacijos dėl aukštojo mokslo diplomų, vidurinės mokyklos baigimo pažymėjimų ir mokymosi laikotarpių užsienyje automatinio tarpusavio pripažinimo buvo vienas iš pagrindinių Europos Komisijos pranešimo 2017 m. lapkričio 17 d. vykusiame Geteborgo vadovų susitikime akcentų: Komunikatas „Europinės tapatybės stiprinimas per švietimą ir kultūrą“¹². Jis yra glaudžiai susijęs su siekiu iki 2025 m. sukurti Europos švietimo erdvę ir buvo patvirtintas Europos Vadovų Tarybos 2017 m. gruodžio 14 d. išvada¹³, kuria buvo raginama dirbti siekiant „skatinti valstybių narių bendradarbiavimą, susijusį su aukštojo mokslo diplomų ir vidurinės mokyklos baigimo pažymėjimų tarpusavio pripažinimu remiantis tinkama sistema“.

Dirbant automatinio tarpusavio pripažinimo srityje taip pat plėtojamas prioritetinės srities darbas, t. y. „gebėjimų ir kvalifikacijų skaidrumas ir pripažinimas siekiant sudaryti palankesnes sąlygas judumui mokymosi tikslais ir darbuotojų judumui“, nustatytas 2015 m. Tarybos ir Komisijos Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos įgyvendinimo bendroje ataskaitoje¹⁴.

Pagal Europos Sąjungos švietimo ir mokymo politiką automatinio kvalifikacijų ir mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų tarpusavio pripažinimo darbas gali būti pagrįstas keletu sudedamųjų dalių, tarp kurių yra:

- (a) 2017 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendacija dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandaros, kuria siekiama didinti asmenų kvalifikacijų skaidrumą, palyginamumą ir perkeliamumą. Buvo sukurta bendra aštuonių lygių susiejimo sistema, išreikšta mokymosi rezultatais pagal didėjančią kvalifikacijos lygį. Šiais

---

¹¹ Europos mokyklų veikla yra grindžiama visų ES valstybių narių ir ES tarpusavio bendradarbiavimu pagal Konvenciją, apibrėžiančią Europos mokyklų statutą (*Oficialusis leidinys L 212, 1994 8 17, p. 0003–0014*).

¹² COM(2017) 673 final: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2017%3A673%3AFIN>

¹³ EUCO 19/1/17 REV 1: <http://www.consilium.europa.eu/media/32219/14-final-conclusions-rev1-lt.pdf>

¹⁴ 2015/C 417/04: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52015XG1215%2802%29>.

lygiais naudojamosi kaip skirtingų kvalifikacijų sistemų ir jų lygių atitikties nustatymo priemone. Valstybės narės yra parengusios arba rengia nacionalines kvalifikacijų sandaras pagal mokymosi rezultatus ir susieja jas su Europos kvalifikacijų sandara;

- (b) *Europass* sprendimas¹⁵ dėl bendros sistemos siekiant teikti geresnes paslaugas įgūdžių ir kvalifikacijos reikmėms tenkinti, juo bus sukurta visapusiška ir sąveiki priemonių ir informacijos sistema, visų pirma siekiant tarpvalstybinio užimtumo ir judumo mokymosi tikslais;
- (c) 2018 m. sausio 17 d. Komisijos pasiūlymas dėl Tarybos rekomendacijos dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų¹⁶, kuriuo atnaujinama 2006 m. gruodžio mėn. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija dėl bendrųjų visą gyvenimą trunkančio mokymosi gebėjimų¹⁷. Joje rekomenduojama remti ir toliau plėtoti bendrųjų gebėjimų vertinimą ir patvirtinimą, kad būtų pripažinti asmenų gebėjimai ir jiems būtų suteikta galimybė įgyti visą arba, atitinkamai atvejais, dalinę kvalifikaciją;
- (d) 2012 m. gruodžio mėn. Tarybos rekomendacija dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo¹⁸, kuria valstybės narės iki 2018 m. raginamos nustatyti neformaliojo mokymosi ir savišvietos patvirtinimo priemones;
- (e) kokybės užtikrinimo procesai, leidžiantys valstybių narių aukštojo mokslo sistemoms įrodyti kokybę ir padidinti skaidrumą ir taip padėti sukurti tarpusavio pasitikėjimą ir geresnę jų kvalifikacijų, programų ir kitų nuostatų pripažinimą. Remdamosi 2006 m. vasario 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija dėl tolesnio bendradarbiavimo užtikrinant aukštojo mokslo kokybę¹⁹, Komisija ir valstybės narės remia aukštojo mokslo įstaigų, kokybės užtikrinimo ar akreditavimo agentūrų, kompetentingų institucijų ir kitų šioje srityje veikiančių įstaigų bendradarbiavimą. Pasitikėjimo ir pripažinimo pagrindas – per Bolonijos procesą parengti Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės užtikrinimo standartai ir gairės, ir Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo registras²⁰, kuriame pateikiama patikima informacija apie kokybės užtikrinimo agentūras, įrodžiusias, kad jos iš esmės laikosi šių standartų ir gairių;
- (f) 2009 m. priimta Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinė sistema²¹, kuria padedama tobulinti profesinio rengimo ir mokymo kokybės užtikrinimo tvarką. Taip padedama didinti skaidrumą ir pasitikėjimą valstybių narių profesinio rengimo ir mokymo sistemomis;
- (g) 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija dėl Europos profesinio mokymo kreditų sistemos²², kuria skatinama pripažinti mokymosi

¹⁵ 2018 m. kovo 14 d. priimtas Europos Parlamente, o 2018 m. balandžio 12 d. jį priėmė valstybės narės.

¹⁶ <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/recommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf>.

¹⁷ 2006/962/EB: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32006H0962>.

¹⁸ 2012/C 398/01: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32012H1222\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32012H1222(01)).

¹⁹ 2006/143/EB: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32006H0143>.

²⁰ 18 valstybių narių kreipiasi į kokybės užtikrinimo agentūras, įregistruotas Europos kokybės užtikrinimo registre.

²¹ 2009/C 155/01: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2009.155.01.0001.01.ENG.

²² 2009/C 155/02: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=OJ%3AC%3A2009%3A155%3ATOC>

rezultatus pagal nacionalinės teisės aktus, taip pat naudojant tokias priemones kaip studijų sutartys ir susitarimo memorandumai.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šiuo pasiūlymu bus padedama pasiekti prioritetinius Komisijos tikslus skatinti darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą, sudarant palankias sąlygas tobulinti visoje Europos Sąjungoje vykdomą kvalifikacijų ir mokymosi laikotarpių rezultatų pripažinimą ir tokiu būdu didinti švietimo, mokymo ir darbo jėgos judumo galimybes,²³.

Pasiūlymas taip pat atitinka Romos deklaraciją²⁴, kuria siekiama sukurti „Sąjungą, kurioje jauni žmonės įgyja geriausių išsilavinimą bei gauna geriausių mokymą ir gali studijuoti ir rasti darbą visame žemyne“.

Jis taip pat papildys Europos socialinių teisių ramsčio²⁵ pirmąjį principą, kuriame teigiama, kad „kiekvienas turi teisę į kokybišką ir įtraukų švietimą, mokymą ir mokymąsi visą gyvenimą, kad galėtų išsaugoti ir įgyti įgūdžių, leidžiančių visavertiškai dalyvauti visuomenės gyvenime ir sėkmingai įveikti permainas darbo rinkoje“.

Pasiūlymas taip pat atitinka 2018 m. Užimtumo gairių²⁶ 7 gairę: „Turėtų būti skatinamas besimokančių asmenų ir darbuotojų judumas, siekiant didinti galimybes įsidarbinti ir visapusiškai pasinaudoti Europos darbo rinkos potencialu. Turėtų būti pašalintos judumo kliūtys švietimo ir mokymo [...] ir kvalifikacijų pripažinimo srityse.“

Jis atitinka Komisijos paskelbtą Naują įgūdžių darbotvarkę²⁷ ir Trečiųjų šalių piliečių integravimo veiksmų planą²⁸, kuriuose pripažįstama, kad reikia imtis tolesnių priemonių skatinant ES gyvenančių trečiųjų šalių piliečių gebėjimų ir kvalifikacijų pripažinimą bei judumą mokymosi tikslais. Jis taip pat atitinka nauja redakcija išdėstytą Studentų ir tyrėjų direktyvą²⁹, kurios tikslas – skatinti trečiųjų šalių tyrėjų ir studentų judumą ES.

Pasiūlymas taip pat atitinka Komisijos komunikatą dėl ekonomikos augimo ir sanglaudos skatinimo ES pasienio regionuose³⁰, kuriame valstybės narės raginamos itin daug dėmesio skirti didesniajam koordinavimui, geresniam tarpusavio pripažinimui ir suderinamumui su kiekviena kaimynine šalimi.

²³ https://ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment_lt

²⁴ <http://www.consilium.europa.eu/lt/press/press-releases/2017/03/25/rome-declaration/>

²⁵ https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_lt

²⁶ COM(2017) 677 final: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52017PC0677>

²⁷ COM(2016)381 final: <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/EN/1-2016-381-EN-F1-1.PDF>

²⁸ COM(2016)377 final: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/20160607/communication_action_plan_integration_third-country_nationals_en.pdf

²⁹ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/801 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo mokslinių tyrimų, studijų, stažavimosi, savanoriškos tarnybos, mokinių mainų programų arba edukacinių projektų ir dalyvavimo *Au pair* programoje tikslais sąlygų (nauja redakcija): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32016L0801>

³⁰ COM(2017) 534 final: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2014/boosting_growth/com_boosting_borders.pdf

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Ši iniciatyva atitinka Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 165 ir 166 straipsnius. 165 straipsnyje nustatyta, kad Sąjunga prisideda prie geros kokybės švietimo plėtojimo skatindama valstybes nares bendradarbiauti, o prireikus – paremdama ir papildydama jų veiksmus, kartu visiškai pripažindama valstybių narių atsakomybę už jų švietimo sistemų turinį ir organizavimą. Visų pirma 165 straipsnio 2 dalyje aiškiai raginama, kad Sąjunga imtųsi veiksmų, skirtų „skatinti studentų ir dėstytojų judėjimą, *inter alia*, skatinant akademinį diplomų ir studijų trukmės pripažinimą“.

166 straipsnyje nustatyta, kad Sąjunga įgyvendina profesinio mokymo politiką, kuria remiami ir papildomi valstybių narių veiksmai, kartu visiškai pripažindama valstybių narių atsakomybę už profesinio mokymo turinį ir organizavimą.

Šia iniciatyva nesiūloma išplėsti ES reguliavimo įgaliojimų ar nustatyti valstybėms narėms kitų privalomų įpareigojimų. Valstybės narės, atsižvelgdamos į nacionalines aplinkybes, pačios nuspręs, kaip jos įgyvendins šią Tarybos rekomendaciją.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Siūlomos rekomendacijos uždavinys yra iš esmės tarpvalstybinis klausimas. Tam reikalingas tolesnis valstybių narių bendradarbiavimas, veikdamos vienos valstybės narės negali jo pasiekti pakankamai, todėl jo geriau siekti Sąjungos lygmeniu.

Nors Lisabonos pripažinimo konvencijoje ir pagal Bolonijos procesą prisiimti įsipareigojimai yra automatinio tarpusavio pripažinimo pagrindas ir mažesnės valstybių narių grupės yra pasirašiusios kai kuriuos regioninius susitarimus, kliūtys toliau trukdo Europos Sąjungoje įgyvendinti visapusišką automatinį pripažinimą.

• Proporcingumo principas

Pasiūlyme numatytas laipsniškas valstybių narių automatinio tarpusavio pripažinimo įgyvendinimo metodas. Siūloma rekomendacija neviršijama to, kas būtina jos tikslams pasiekti, kadangi tai yra neprivaloma priemonė, pagal kurią kiekviena valstybė narė pasirinkti metodą, kuriuo siekiama automatinio tarpusavio pripažinimo.

• Priemonės pasirinkimas

Siekiant padėti pasiekti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 165 ir 166 straipsniuose nurodytus tikslus, Sutartyje nustatyta, kad Taryba Komisijos siūlymu priima rekomendacijas.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

• Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas

Netaikoma.

• Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Siekdama užtikrinti, kad suinteresuotosios šalys, labiausiai susijusios su šiuo pasiūlymu, galėtų prisidėti savo patirtimi ir suteikti žinių bei papildyti Komisijos šios srities įrodymų bazę, Komisija internetu vykdė tikslines konsultacijas su valstybėmis narėmis ir

suinteresuotosiomis šalimis³¹. Buvo gauta beveik 1 000 atsakymų iš asmenų ir organizacijų, veikiančių pripažinimo, švietimo ir tyrimų srityse Europoje ir už jos ribų.

Respondentų nuomone, pagrindinės kliūtys, trukdančios pasiekti visapusišką automatinį tarpusavio pripažinimą, yra šios: skaidrumo stoka ir skirtingos taisyklės bei procedūros; mokymosi rezultatų palyginamumo stoka; ilgos ir sudėtingos administracinės procedūros; kalbos ir vertimo problemos. Per konsultacijas buvo patvirtinta, kad yra sukurta būtina sistema ir ES priemonės pripažinimui užtikrinti, bet tam, kad jos būtų visapusiškai įgyvendintos, reikalinga tolesnė parama, taip pat turi būti kuriamas didesnis pasitikėjimas visoje Europos švietimo erdvėje. Išreikšta didelė parama veiksams tiek ES, tiek nacionaliniu lygmenimis. Be to, per konsultacijas sulaukta pritarimo plataus užmojo Tarybos rekomendacijai.

Šie rezultatai taip pat buvo pabrėžti specialiame posėdyje, kuriame suinteresuotosios šalys ir valstybių narių atstovai dar kartą patvirtino, kad Tarybos rekomendacija turi būti plataus užmojo ir joje turi būti nustatytas aiškus tikslas siekti automatinio tarpusavio pripažinimo. Jie taip pat rekomendavo įtraukti nuorodas į alternatyvius būdus, kaip antai ankstesnio mokymosi ir profesinės patirties pripažinimą, bei atsižvelgti į susitarimus dėl galimybės gauti išsilavinimą siekiant panaikinti nepalankias socialines ir ekonomines sąlygas. Taip pat turėtų būti išnagrinėtas skaitmeninių sprendimų, tokių kaip blokų grandinės ir dirbtinis intelektas, potencialas.

Be to, Komisija kartu su Nacionalinių akademinio pripažinimo centrų tinklu, pripažinimo institucijų tinklu valstybėse narėse, Europos ekonominėje erdvėje ir Turkijoje, taip pat su Europos nacionalinių informacijos centrų tinklu surengė keletą konsultacijų etapų dėl akademinio pripažinimo ir judumo, kuris apima visas Lisabonos pripažinimo konvencijos šalis. Jie išreiškė paramą Sąjungos veiksams šioje srityje, pabrėžė Lisabonos pripažinimo konvencijos įgyvendinimo ir Bolonijos proceso struktūrų laikymosi svarbą ir atkreipė dėmesį į tai, kad kuriant pasitikėjimą ypatingai svarbus yra kokybės užtikrinimas. Jie taip pat pabrėžė patikimos kvalifikacijų, ypač vidurinio ugdymo bei profesinio rengimo ir mokymo kvalifikacijų, duomenų bazės poreikį. Be to, jie rekomendavo sustiprinti pripažinimo institucijų pajėgumus ir apsvarstyti galimybę išplėsti jų vaidmenį įtraukiant kitus švietimo ir mokymo sektorius.

Po šių konsultacijų tolesnės diskusijos vyko aukštojo mokslo generalinių direktorių ir mokyklų generalinių direktorių posėdžiuose. Su profesinio rengimo ir mokymo generaliniais direktoriais buvo konsultuotasi raštu.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Keliuose pagal Bolonijos procesą ir Lisabonos pripažinimo konvenciją³² parengtuose tyrimuose buvo pabrėžta, kad pripažinimo procedūrose tebėra problemų ir nenuoseklumų. Rekomendacijose buvo numatyta tobulinti procedūras ir atitinkamais atvejais – nacionalinės teisės aktus. Jose buvo pasiūlyta parama kvalifikacijų vertintojams, kad būtų sumažintas laikas, kuris praleidžiamas priimant pripažinimo sprendimus ir vykdant skundų pateikimo procedūras. Taip pat buvo pasiūlyta patobulinti diplomo priedėlį, siekiant jį glaudžiau susieti su mokymosi rezultatais, ir išnagrinėti, kokios yra sistemos lygmens pripažinimo regioniniu pagrindu galimybės. Dauguma Bolonijos proceso metu nustatytų rekomendacijų buvo patvirtintos 2015 m. Bolonijos ministrų konferencijoje.

³¹ Konsultacijų rezultatai yra pateikti pridedamame Komisijos tarnybų darbiniam dokumente.

³² 2015 m. ir būsima 2018 m. Bolonijos proceso įgyvendinimo ataskaitos, 2015 m. Europos aukštojo mokslo erdvės iniciatyvinės grupės ataskaita dėl automatinio pripažinimo ir 2016 m. ataskaita dėl Lisabonos pripažinimo konvencijos poveikio stebėsenos.

Ankstesni Komisijos kvalifikacijų pripažinimo srities darbai, įtraukiant valstybes nares ir suinteresuotąsias šalis, parodė, kad informuotumas apie pripažinimo priemones yra menkas ir kad pripažinimo sistema yra reikalinga visiems švietimo ir mokymo tipams. Buvo padaryta išvada, kad vis dar kelia susirūpinimą tai, jog besimokančių asmenų kvalifikacijos nėra lengvai pripažįstamos kitoje valstybėje narėje.

Europos tarpkultūrinio mokymosi federacija 2018 m. pristatė teisės nuostatų ir kitų nacionalinių nuostatų dėl mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų pripažinimo apžvalgą. Joje patvirtinta, kad yra didžiulė teisės nuostatų (ten, kur jos yra) įvairovė, taikoma skirtinga praktika, todėl atsiranda nelygios vidurinio lavinimo mokinių judumo valstybėse narėse galimybės.

- **Poveikio vertinimas**

Atsižvelgiant į tai, kad svarstoma veikla bus tik papildomos valstybių narių iniciatyvos, taip pat į savanorišką siūlomą veiklos pobūdį ir numatomo poveikio aprėptį, poveikio vertinimas nebuvo atliktas. Vietoj to pasiūlymas buvo parengtas remiantis anksčiau atliktais tyrimais, konsultacijomis su pripažinimo įstaigomis ir tikslinėmis konsultacijomis su valstybėmis narėmis ir suinteresuotosiomis šalimis.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Netaikoma.

- **Pagrindinės teisės**

Valstybės narės įsipareigoja užtikrinti, kad jos parengs iniciatyvas, atitinkančias Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnį, kuriame teigiama, kad kiekvienas turi teisę į savo asmens duomenų apsaugą, kad tokie duomenys turi būti tinkamai tvarkomi ir naudojami tik konkrečioms tikslams ir tik atitinkamam asmeniui sutikus ar kitais įstatymo nustatytais teisėtais pagrindais ir kad kiekvienas turi teisę susipažinti su surinktais jo asmens duomenimis bei į tai, kad jie būtų ištaisomi.

Patobulinus pripažinimo procedūras, siūloma Tarybos rekomendacija taip pat padės įgyvendinti 14 straipsnį dėl teisės į mokslą ir profesinį rengimą ir mokymą ir 15 straipsnį dėl teisės į darbą.

Priemonės turi būti taikomos laikantis ES asmens duomenų apsaugos teisės aktų, visų pirma Direktyvos 95/46/EB³³; ji 2018 m. gegužės 25 d. bus pakeista Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679³⁴ dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (Bendroju duomenų apsaugos reglamentu).

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Siekiant padėti įvykdyti įsipareigojimus, nustatytus šiuo pasiūlymu, bus skatinama prireikus naudotis esamu ES finansavimu, pavyzdžiui, programos „Erasmus+“ arba Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšomis, atsižvelgiant į jų teisinį pagrindą ir atitinkamus finansinius pajėgumus.

Neprireiks jokių papildomų ES biudžeto lėšų ar darbuotojų.

Be to, ši iniciatyva neturi poveikio deryboms dėl kitos daugiametės finansinės programos ir būsimų programų.

³³ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31995L0046:en:HTML>

³⁴ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2016.119.01.0001.01.ENG

5. KITI ELEMENTAI

• Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Valstybės narės įsipareigos reguliariai (pirmą kartą – per dvejus metus nuo šios rekomendacijos patvirtinimo) teikti Komisijai šioje Tarybos rekomendacijoje nustatytų priemonių įgyvendinimo ir vertinimo ataskaitą, o Komisija per penkerius metus nuo Tarybos rekomendacijos patvirtinimo pateiks Tarybai bendro jos įgyvendinimo ataskaitą, pagrįstą valstybių narių nacionalinėmis ataskaitomis, parengtomis per ketverius metus nuo rekomendacijos patvirtinimo.

Be to, pažanga, įskaitant visus probleminius klausimus, bus stebima vykstant dabartinėms sektorių švietimo ir mokymo 2020 m. darbo grupių diskusijoms, apimančioms aukštąjį mokslą, profesinį rengimą ir mokymą bei mokyklinį ugdymą, – jos leis sukurti tarpusavio mokymosi ir keitimosi gerą patirtimi forumą. Nepažeisdama susitarimo su valstybėmis narėmis dėl būsimų darbo grupių įgaliojimų, Komisija toliau rems valstybes nares įgyvendinant šią Tarybos rekomendaciją po 2020 m.

• Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)

Netaikoma.

• Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas

Teikiama Tarybos rekomendacija siūloma laikytis laipsniško metodo, padedančio valstybėms narėms nustatyti būtinas automatinio pripažinimo tolesnio mokymosi tikslais sąlygas. Ji yra pagrįsta tuo, kas jau yra įgyvendinta aukštojo mokslo srityje, tačiau yra platesnio užmojo ir labiau orientuota į ES. Ji apima ne tik aukštąjį mokslą, bet ir vidurinį ugdymą bei profesinį rengimą ir mokymą.

1 punktas

Valstybės narės bus raginamos įsipareigoti užtikrinti, kad kvalifikacijos ar mokymosi užsienyje laikotarpio rezultatai būtų automatiškai pripažinti tais pačiais pagrindais kaip ir nacionalinės kvalifikacijos ar mokymosi laikotarpiai.

2–4 punktai

Aukštojo mokslo srityje valstybės narės bus paragintos nustatyti sąlygas, kurios yra būtinos kuriant pasitikėjimą viena kitos švietimo ir mokymo sistemomis. Jos taip pat bus raginamos įsipareigoti parengti nacionalines gaires, pagal kurias bus remiamas skaidrumo užtikrinimo priemonių įgyvendinimas ir taikymas aukštojo mokslo įstaigose.

5–6 punktai

Vidurinio ugdymo ir mokymo srityje valstybės narės bus raginamos nustatyti sąlygas, kurios yra būtinos kuriant pasitikėjimą viena kitos švietimo ir mokymo sistemomis. Jos taip pat bus raginamos parengti nacionalines gaires, skatinti taikyti skaidrumo užtikrinimo kriterijus ir priemones, keisti informacija apie kokybės užtikrinimo sistemas mokyklinio ugdymo srityje ir toliau vystyti profesinio rengimo ir mokymo kokybės užtikrinimo priemones.

7 punktas

Valstybės narės bus raginamos stiprinti nacionalinių akademinio pripažinimo centrų ir kvalifikacijų vertintojų gebėjimus.

8 punktas

Pripažįstant, kad yra svarbu gerinti judumo mokymosi tikslais galimybes nepakankamai atstovaujamos grupėms, valstybės narės bus paragintos išnagrinėti gerą patirtį, susijusią su

ankstesnio mokymosi pripažinimu ir galimybėmis keisti studijų kryptį švietimo ir mokymo sektoriuose.

9–10 punktai

Valstybės narės bus raginamos pagerinti įrodymų bazę renkant duomenis apie pripažinimo atvejus ir informuojant apie juos ir teikti ataskaitas Komisijai apie pažangą įgyvendinant šią Tarybos rekomendaciją.

11–19 punktai

Komisija rems valstybes nares įgyvendinant šią Tarybos rekomendaciją:

- per tarpusavio mokymąsi ir keitimąsi gerąja patirtimi;
- teikdama tikslinę paramą, jei būtina;
- internetu teikdama naudotojui patogias informacines paslaugas, susijusias su vidurinio ugdymo kvalifikacijomis, suteikiančiomis galimybę įgyti aukštąjį išsilavinimą;
- per ES skaidrumo užtikrinimo priemonių sąveiką siekdama patobulinti švietimo ir mokymo sektorių koordinavimą ir judumą;
- išnagrinėdama skaitmeninių technologijų potencialą, įskaitant blokų grandinę, kad būtų palengvintas automatinis pripažinimas;
- išnagrinėdama galimybę išplėsti nacionalinių akademinio pripažinimo informacijos centrų veiklos apimtį;
- Sąjungos finansavimo priemonėmis ir
- teikdama ataskaitas apie Tarybos rekomendacijos įgyvendinimo pažangą.

Pasiūlymas

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl aukštojo mokslo diplomų, vidurinės mokyklos baigimo pažymėjimų ir mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų automatinio tarpusavio pripažinimo skatinimo

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 165 ir 166 straipsnius, atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) judumas mokymosi tikslais didina žinias, gebėjimus, kompetenciją ir patirtį, įskaitant asmeninę ir socialinę kompetenciją bei kultūrinį sąmoningumą, kurie yra labai svarbūs aktyviai dalyvaujant visuomenės gyvenime ir darbo rinkoje bei stiprinant europinę tapatybę;
- (2) savo komunikate „Europinės tapatybės stiprinimas per švietimą ir kultūrą“³⁵ Europos Komisija pateikia Europos švietimo erdvės viziją iki 2025 m.; toje erdvėje sienos netrukdyt mokytis, studijuoti ir vykdyti tyrimus, taip pat bus pašalintos ir mokyklinio ugdymo, ir aukštojo mokslo lygmens kvalifikacijų pripažinimo kliūtys;
- (3) 2017 m. gruodžio 14 d. Europos Vadovų Tarybos išvadoje valstybės narės, Taryba ir Komisija pagal jų atitinkamas kompetencijas raginamos „skatinti valstybių narių bendradarbiavimą, susijusį su aukštojo mokslo diplomų ir vidurinės mokyklos baigimo pažymėjimų tarpusavio pripažinimu“³⁶;
- (4) Europos Tarybos ir UNESCO parengtoje 1997 m. Kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regiono valstybėse konvencijoje (Lisabonos pripažinimo konvencija) nustatyta aukštojo mokslo ir vidurinio ugdymo kvalifikacijų, suteikiančių galimybę įgyti aukštąjį išsilavinimą, pripažinimo teisinė sistema;
- (5) Europos aukštojo mokslo erdvės švietimo ministrai įsipareigojo įgyvendinti 2012 m. Bukarešto komunikate nustatytą ilgalaikį palyginamų akademinų laipsnių automatinio pripažinimo tikslą, per iniciatyvinę automatinio pripažinimo grupę pasiekta pažangos, bet tikslas bus pasiektas dar negreitai;
- (6) už profesinį rengimą ir mokymą atsakingi valstybių narių ministrai 2002 m. įsipareigojo įgyvendinti Kopenhagos procesą, t. y. patobulinto bendradarbiavimo, kuriuo skatinama pripažinti kvalifikacijas ir kompetencijas, procesą;
- (7) būtent kokybės užtikrinimui tenka svarbiausias vaidmuo didinant skaidrumą ir taip padedant sukurti tarpusavio pasitikėjimą. Todėl svarbu remtis darbu, jau atliktu pagal Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės užtikrinimo standartus ir gaires bei Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinę sistemą;

---

³⁵ COM(2017) 673 final:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2017%3A673%3AFIN>

[https://eur-lex.europa.eu/legal-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2017%3A673%3AFIN)

³⁶ EUCO 19/1/17 REV 1: <http://www.consilium.europa.eu/media/32219/14-final-conclusions-rev1-lt.pdf>

- (8) siekiant paskatinti pripažinti mokymosi rezultatus, įskaitant įgytus pagal judumo programas, nacionalinės teisės aktuose, reikėtų tęsti darbą Europos kreditų perkėlimo sistemos ir Europos profesinio mokymo kreditų sistemos srityse;
- (9) 2017 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendacija dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandaros³⁷ siekiama didinti kvalifikacijų skaidrumą, palyginamumą ir perkeliamumą ir taip palengvinti jų pripažinimą;
- (10) savo 2012 m. balandžio 20 d. Rezoliucijoje dėl Europos aukštojo mokslo sistemų modernizavimo Europos Parlamentas prašo ES ir valstybių narių dėti daugiau pastangų siekiant veiksmingesnio pripažinimo ir geresnio koordinavimo studijų baigimo dokumentų srityje³⁸;
- (11) atsižvelgiant į vis labiau globalėjančias aplinkybes, svarbu, kad studentai kuo geriau pasinaudotų visomis mokymosi visoje Europoje galimybėmis. Kad tai įvyktų, kompetentingos institucijos vienoje valstybėje narėje suteikta kvalifikacija turėtų galioti kitoje valstybėje narėje tolesnio mokymosi tikslais. Tai apima trečiųjų šalių piliečius, kurie turi vienos valstybės narės suteiktą kvalifikaciją ir keliasi į kitą valstybę narę. Vis dėlto šio automatinio kvalifikacijų ir mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų pripažinimo stoka trukdo judumui. Tik visoje Sąjungoje taikant automatinio pripažinimo metodą bus užtikrintas reikalingas aiškumas ir nuoseklumas, kad būtų įveiktos likusios kliūtys;
- (12) aukštojo mokslo įstaigose pripažinimo procedūros dažnai būna pernelyg sudėtingos ar brangios ir pernelyg didelio skaičiaus judžių studentų sėkmingai pasiekti mokymosi rezultatai nėra visiškai pripažįstami. Tačiau keletas valstybių narių ėmėsi iniciatyvos siekti pažangos, susijusios su automatiniu pripažinimu, įskaitant regioninių susitarimų pasirašymą. Šios iniciatyvos gali būti pavyzdžiai kuriant visos Sąjungos sistemą;
- (13) vidurinio ugdymo lygmeniu turintiesiems kvalifikacijas, kuriomis suteikiama galimybė įgyti aukštąjį išsilavinimą vienoje valstybėje narėje, dažnai trūksta aiškumo dėl galimybės įgyti aukštąjį išsilavinimą kitoje valstybėje narėje. Visų pirma kai kurios valstybės narės nepripažįsta kvalifikacijų, leidžiančių įgyti aukštąjį išsilavinimą turintiesiems profesinio rengimo ir mokymo vidurinio ugdymo kvalifikacijas kitose valstybėse narėse. Be to, nors dėl trumpesnių mokymosi užsienyje laikotarpių nekyla jokių pripažinimo problemų, dėl laikotarpių nuo trijų mėnesių iki vieno metų vis dar yra neaiškumų;
- (14) laikydamosi laipsniško metodo, valstybės narės galės nustatyti sąlygas, dėl kurių automatinis pripažinimas taps įmanomas. Šis metodas bus pagrįstas aukštojo mokslo bei profesinio rengimo ir mokymo srityje jau taikomomis priemonėmis, bet juo bus patobulintas jų naudojimas ir palaiapsniui didinamas užmojis. Bendrojo vidurinio ugdymo ir mokymo srityje bus pradėtas bendradarbiavimo procesas, kuriuo bus siekiama sukurti reikiamą pasitikėjimo skirtingomis valstybių narių švietimo ir mokymo sistemomis lygį. Šia rekomendacija papildomos valstybių narių iniciatyvos, o įsipareigojimai yra savanoriški;
- (15) šia rekomendacija nepažeidžiama profesinių kvalifikacijų tarpusavio pripažinimo sistema ir suderintieji būtini rengimo reikalavimai kelioms profesijoms pagal Europos

---

³⁷ 2017/C 189/03: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32017H0615%2801%29>

³⁸ P7_TA(2012)0139: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P7-TA-2012-139>

Parlamento ir Tarybos direktyvą (EB) 2005/36 dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo³⁹ su pakeitimais, padarytais Direktyva (ES) 2013/55⁴⁰,

REKOMENDUOJA VALSTYBĖMS NARĖMS:

atsižvelgiant į nacionalinės ir Europos Sąjungos teisės aktus, turimus išteklius ir nacionalines aplinkybes ir glaudžiai bendradarbiaujant su visomis atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis:

Pagrindinis principas

1. Imtis veiksmų, kurie yra būtini, kad iki 2025 m. būtų įgyvendintas aukštojo mokslo ir vidurinio ugdymo kvalifikacijų⁴¹ pripažinimas, taip pat mokymosi laikotarpių rezultatų pripažinimas, kad, neprivalant atlikti atskiros pripažinimo procedūros:
  - (a) vienoje valstybėje narėje įgyta aukštojo mokslo lygio kvalifikacija būtų automatiškai pripažinta norint toliau tęsti studijas kitose valstybėse narėse nepažeidžiant aukštojo mokslo įstaigos teisės nustatyti konkrečių priėmimo į konkrečias programas kriterijų;
  - (b) vienoje valstybėje narėje įgyta vidurinio ugdymo lygio kvalifikacija, suteikianti galimybę įgyti aukštąjį išsilavinimą, būtų automatiškai pripažinta suteikiant galimybę įgyti aukštąjį išsilavinimą kitose valstybėse narėse, nepažeidžiant aukštojo mokslo įstaigos teisės nustatyti konkrečių priėmimo į konkrečias programas kriterijų;
  - (c) rezultatai, gauti mokymosi užsienyje laikotarpiu aukštojo mokslo įstaigoje vienoje valstybėje narėje, būtų automatiškai ir visapusiškai pripažinti kitose valstybėse narėse arba kaip sutarta studijų sutartyje ir patvirtinta duomenų išrašais, arba atsižvelgiant į užsienyje užbaigtų modulių mokymosi rezultatus, kaip aprašyta kursų kataloge pagal Europos kreditų perkėlimo sistemą ir
  - (d) mokymosi užsienyje laikotarpio iki vienu metų vidurinio ugdymo ir mokymo metu vienoje valstybėje narėje rezultatai būtų visiškai pripažinti kitoje, o besimokantis asmuo neturėtų kartoti programos kurso kilmės šalyje, jeigu įgyta kompetencija plačiąja prasme atitinka nacionalinėje mokymo programoje nustatytą kompetenciją.

---

³⁹ OL L 255, 2005 9 30, p. 22. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32005L0036>

⁴⁰ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2013/55, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo ir Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacijos sistemą (IMI reglamentas) (OL L 354, 2013 12 28, p. 132) OL L 354, 2013 12 28, p. 132: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32013L0055>

⁴¹ Šioje Tarybos rekomendacijoje vidurinio ugdymo lygio kvalifikacijos pagal Europos kvalifikacijų sandarą sudaro 4 lygi, o aukštojo mokslo lygio kvalifikacijos sudaro 5–8 lygius.

Aukštasis mokslas

2. Pripažįstant, jog yra svarbu skatinti skaidrumą ir kurti pasitikėjimą viena kitos aukštojo mokslo sistemomis, kad būtų pasiektas automatinis pripažinimas, turi būti įsipareigota įvykdyti šias sąlygas, kuriomis:
  - (a) nacionalinės kvalifikacijų sandaros ar sistemos būtų įtrauktos į Europos kvalifikacijų sandarą ir savaime patvirtintos pagal Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sandarą;
  - (b) aukštojo mokslo sistemos būtų organizuojamos pagal Bolonijos proceso struktūras, kurias sudaro trijų pakopų sistema ir, jeigu taikytina valstybei narei, trumposios studijos ir
  - (c) išorės kokybės užtikrinimą vykdytų nepriklausomos kokybės užtikrinimo agentūros, įregistruotos Europos kokybės užtikrinimo registre, todėl jos veiktų pagal Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės užtikrinimo standartus ir gaires bei Europos jungtinių programų kokybės užtikrinimo principą.
3. Bendradarbiaujant su Nacionaliniais akademinio pripažinimo informacijos centrais, aukštojo mokslo įstaigomis, kokybės užtikrinimo agentūromis ir kitomis pagrindinėmis suinteresuotosiomis šalimis, parengti nacionalines gaires, pagal kurias būtų remiamos aukštojo mokslo įstaigos, rengiančios ir veiksmingai įgyvendinančios šias skaidrumo užtikrinimo priemones:
  - (a) naujausią kursų katalogą, kuriame pateikiami visų programų, po kurių suteikiamas laipsnis, aprašai, atskiri švietimo padaliniai ir balų paskirstymo lentelės;
  - (b) visų absolventų diplomų priedėlius, išduodamus automatiškai ir nemokamai plačiai vartojama kalba ir skaitmeniniu formatu, ir
  - (c) skaidrius pripažinimo kriterijus, nuosekliai taikomus kiekvienoje aukštojo mokslo įstaigoje.
4. Teikti ekspertų pagalbą aukštojo mokslo įstaigoms, kad būtų įgyvendintos tokios nacionalinės gairės, ir stebėti jų įgyvendinimą.

Vidurinis ugdymas ir mokymas

5. Siekiant automatiško vidurinio ugdymo kvalifikacijos pripažinimo, skatinti skaidrumą ir kurti pasitikėjimą viena kitos vidurinio ugdymo ir mokymo sistemomis:
  - (a) užtikrinant, kad nacionalinės kvalifikacijų sandaros arba sistemos būtų įtrauktos į Europos kvalifikacijų sandarą;
  - (b) keičiantis informacija apie kokybės užtikrinimo sistemas mokyklinio ugdymo srityje ir skatinant tarpusavio mokymąsi visapusiškai vadovaujantis nacionaliniais kokybės užtikrinimo principais ir
  - (c) parengiant papildomas profesinio rengimo ir mokymo kokybės užtikrinimo priemones pagal Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinę sistemą.
6. Skatinti judumą ir mokymosi užsienyje laikotarpių vidurinio ugdymo ir mokymo metu rezultatų pripažinimą:
  - (a) parengiant vidurinio ugdymo ir mokymo įstaigoms skirtą nacionalinę orientacinę medžiagą apie bendruosius pripažinimo principus ir priemones;

- (b) skatinant taikyti skaidrumo kriterijus ir priemones, pvz., kompetencija pagrįstas studijų sutartis tarp siunčiančiosios ir priimančiosios įstaigų. Profesinio rengimo ir mokymo srityje plačiau naudojant tokias ES priemones kaip *Europass* judumo dokumentas, Europos profesinio mokymo kreditų sistemos susitarimo memorandumas ir studijų sutartis bei kitos priemonės, kurios yra prieinamos *Europass* internetinėje gebėjimų ir kvalifikacijų platformoje ir
- (c) informuojant vidurinio ugdymo ir mokymo įstaigas bei besimokančius asmenis ir jų šeimas apie judumo teikiamą naudą, o darbdavius – apie judumo skatinimo naudą.

Nacionaliniai akademinio pripažinimo centrai

- 7. Stiprinti Nacionalinių akademinio pripažinimo centrų ir kvalifikacijų vertintojų gebėjimus, visų pirma susijusius su informacijos sklaida, internetinių priemonių naudojimu siekiant padidinti veiksmingumą ir nuoseklumą ir siekiant sumažinti administracinę ir finansinę naštą jų paslaugų naudotojams.

Galimybės keisti studijų kryptį ir judumas

- 8. Išnagrinėti gerąją patirtį, susijusią su ankstesnio mokymosi ir galimybių keisti studijų kryptį pripažinimu švietimo ir mokymo sektoriuose, pirmiausia profesinio rengimo ir mokymo bei aukštojo mokslo srityse.

Įrodymų bazė

- 9. Patobulinti įrodymų bazę renkant ir platinant duomenis apie pripažinimo atvejų skaičių ir tipą.

Ataskaitų teikimas ir vertinimas

- 10. Per dvejus metus nuo šios rekomendacijos patvirtinimo, o vėliau – reguliariai, remiantis esamomis sistemomis ir priemonėmis, teikti ataskaitas apie patirtį ir pažangą, padarytą siekiant kvalifikacijų ir mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų automatinio tarpusavio pripažinimo.

PALANKIAI VERTINA KOMISIJOS KETINIMĄ:

- 11. Skatinti valstybių narių ir suinteresuotųjų šalių, pripažinimo įstaigų ir tarptautinių organizacijų tarpusavio mokymąsi ir keitimąsi gerąją patirtimi bei bendradarbiavimą. Šiuo ES bendradarbiavimu siekiama užtikrinti visapusišką Bolonijos proceso priemonių įgyvendinimą ES aukštojo mokslo įstaigose, taip pat Kopenhagos proceso priemones profesinio rengimo ir mokymo įstaigose.
- 12. Bendrojo vidurinio ugdymo srityje pradėti ES bendradarbiavimo procesą kartu su valstybėmis narėmis, inicijuoti glaudesnę valstybių narių bendradarbiavimą vidurinio ugdymo lygmeniu siekiant įgyvendinti šios rekomendacijos tikslus – skatinti skaidrumą ir kurti pasitikėjimą mokyklinio ugdymo sistemomis visoje Europos Sąjungoje.
- 13. Teikti tikslinę paramą švietimo ir mokymo įstaigoms, kurios daugiau nei vidutiniškai susiduria su mokymosi užsienyje laikotarpių pripažinimo problemomis.
- 14. Sukurti internetu teikiamą patogią informacinę paslaugą, susijusią su vidurinio ugdymo kvalifikacijomis, suteikiančiomis galimybę įgyti aukštąjį išsilavinimą kiekvienoje valstybėje narėje.

15. Išnagrinėti ES skaidrumo užtikrinimo priemonių⁴² sąveiką ir, jei taikytina, plėtoti ją toliau, kad pagerėtų švietimo ir mokymo sektorių tarpusavio bendradarbiavimas ir judumas.
16. Išnagrinėti naujų technologijų potencialą, įskaitant bloką grandinės technologiją, kad būtų palengvintas automatinis pripažinimas.
17. Bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir Nacionaliniais akademinio pripažinimo informacijos centrais, išnagrinėti galimybę išplėsti jų vaidmenį įtraukiant kitus švietimo ir mokymo sektorius.
18. Prireikus padėti naudotis Europos Sąjungos finansavimo šaltiniais, pavyzdžiui, programos „Erasmus+“ arba Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšomis, atsižvelgiant į jų finansinius pajėgumus, teisinį pagrindą, sprendimų priėmimo procedūras ir 2014–2020 m. prioritetus ir nedarant poveikio deryboms dėl kitos daugiametės finansinės programos; stiprinti judumą pagal programą „Erasmus+“ vidurinio ugdymo ir mokymo srityje.
19. Teikti Tarybai ataskaitas apie rekomendacijos įgyvendinimo pažangos stebėjimą remiantis esamomis sistemomis ir priemonėmis.

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas

---

⁴² Pvz., diplomo priedėlis, Europos kreditų perkėlimo sistema, Europos profesinio mokymo kreditų sistema, Europos kvalifikacijų sandara ir *Europass*.